

Секція 3. Бухгалтерський учет, аналіз і аудит

Члек Марта Валентинівна

Магістр 2-го року навчання

факультет управління фінансами та бізнесу

Львівського національного університету ім. Івана Франка

м. Львів, Україна

НЕОБХІДНІСТЬ ТА НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ТА ОЦІНКИ ЗАПАСІВ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Запаси є об'єктивною необхідністю забезпечення виробничого процесу кожного сучасного підприємства, матеріальною основою його господарської діяльності. З одного боку, сформовані запаси забезпечують постійність, безперервність та ритмічність діяльності підприємства, гарантують його економічну безпеку, з іншого – запаси на рівні великих промислових підприємств потребують великих капіталовкладень, тому від організації їх обліку, оцінки та аналізу залежить точність визначення прибутку підприємства, його фінансовий стан, конкурентоспроможність на ринку та в цілому ефективність роботи підприємства.

Вагомий внесок у розвиток теоретико-методичних засад обліку та оцінки запасів підприємства зробили вітчизняні такі науковці та практики як: В. Д. Базилевич, М. І. Бондарь, М. Т. Білуха, Ф. Ф. Бутинець, Б. І. Валуєв, С. Ф. Голов, С. І. Головацька, В. П. Завгородній, С. Я. Зубілевич, Т. Г. Камінська, Я. Д. Крупка, О. П. Кундря-Висоцька, В. Г. Ловінська, С. О. Левицька, Є. В. Мних, М. С. Пушкар, І. Б. Садовська та інші. Проблемам методики обліку запасів приділяли увагу такі зарубіжні вчені: М. Джиллінгем, М. Ліндерс, А. Н. Стерлігова, Дж. Р. Сток, Д. Уотерс, Дж. Шрайбфедер та ін.

Однак на сьогодні залишаються дискусійними важливі питання обліку та оцінки запасів, що потребують удосконалення, це і визначає актуальність обраної теми дослідження.

Методологічні основи формування в бухгалтерському обліку інформації про запаси і розкриття її у фінансовій звітності регламентуються Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 9 «Запаси», що максимально відображає зміст МСБО 2 «Запаси». Відповідно до них під запасами слід розуміти активи, які: утримуються для подальшого продажу за умов звичайної господарської діяльності; перебувають у процесі виробництва з метою подальшого продажу продукту виробництва; утримуються для споживання під час виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг, а також управління підприємством [1].

Головною передумовою успішного здійснення виробничого процесу як основної ланки діяльності підприємств є наявність та раціональне використання запасів. Однак на сьогодні залишаються невирішеними питання вдосконалення документації оперативного та аналітичного обліку виробничих запасів, особливо нагальною постає проблема автоматизації їх обліку.

З огляду на це, вважаємо, що у сучасних умовах ведення бізнесової діяльності в Україні цього можна досягти шляхом удосконалення методики обліку запасів, їх оцінки при вибутті, методики проведення аналізу ефективного використання запасів, а також посиленні інформаційної та контрольної функцій обліку в управлінні виробництвом.

Основні напрямки вирішення цих проблем подано на рис. 1.

Для забезпечення оптимізації обліку запасів необхідно безпосередньо розробити економічний механізм реалізації напрямків удосконалення обліку запасів, який створить необхідні передумови для успішного здійснення виробничого процесу у напрямку спрощення

оформлення операцій, пов'язаних з рухом запасів, дозволить стежити за ретельним і своєчасним проведенням інвентаризації та удосконалити методологію бухгалтерського обліку, також визначити оптимальну потребу у виробничих запасах та їх раціональному використанні.

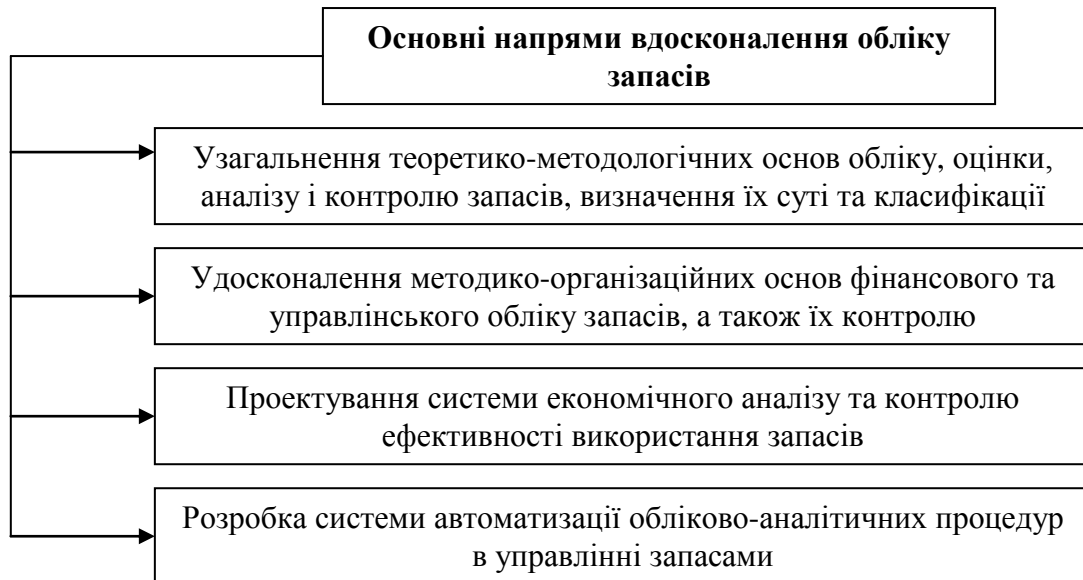

Рис. 1. Напрямки удосконалення обліку запасів підприємств в Україні

Поряд з цим для вдосконалення організації обліку та оцінки запасів важливим є:

- використання на всіх ділянках обліку уніфікованих форм документації та створення графіків документообігу з обліку запасів;
- контроль із боку працівників бухгалтерії правильності оформлення первинної документації з обліку запасів (через посадові інструкції та встановлення відповідальності за її недотримання);
- уточнення класифікації та методики оцінки запасів;
- раціональна організація складського господарства;
- наявність інструкцій з обліку запасів та розробка їх номенклатури;
- розробка норм їх витрачання.

З метою вирішення актуальної для вітчизняних підприємств проблеми аналітичного обліку запасів необхідно забезпечити комп'ютеризація обліку цих активів. Вона дасть можливість ефективно

вести аналітичний облік з будь-яким рівнем деталізації та широкою номенклатурою аналітичних об'єктів. При цьому контроль тотожності даних аналітичного та синтетичного обліку забезпечується автоматично.

В результаті проведеного дослідження нами визначена необхідність удосконалення обліку та оцінки запасів, витрати яких займають питому вагу у собівартості продукції, випущеної підприємством.

Запропоновані напрямки удосконалення обліку та оцінки запасів можуть стати головними передумовами успішного здійснення виробничого процесу вітчизняних підприємств; дозволять оптимізувати їх фінансово-господарську діяльність; забезпечать якісний та своєчасний контроль наявності, руху і використання запасів; мінімізувати затрати на придбання, списання у виробництво та раціональне використання запасів, що в подальшому вплине на підвищення результативності та ефективності фінансово-економічної діяльності підприємств, а також дозволить налагодити більш дієвий і менш трудомісткий облік наявних запасів.

Література:

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: Наказ Міністерства фінансів України від 20.10.99 р. № 246 (зі змінами і доповненнями).
2. Кононенко В. А. Облік виробничих запасів : сучасний стан та напрямки вдосконалення / В. А. Кононенко, Ж. П. Цупаленко // «Науковий вісник Херсонського державного університету». – Вип. 16 (част. 1). – 2016. – С. 147-151.
3. Левченко О. П. Шляхи удосконалення організації обліку виробничих запасів / О. П. Левченко // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету. – 2014. – № 4 (28). – С. 266-270.

4. Одношевна О. О. Практичні аспекти та шляхи вдосконалення обліку виробничих запасів / О. О. Одношева // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2016. – Вип. 6 (част. 2). – С. 146-148.